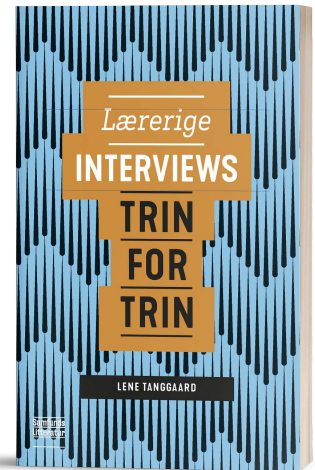

Samfunds litteratur

Kapitel 7 - Fase 3: Analyse af interviews

Kritik af brugen af den fænomenologiske analysemetode

I et oversigtsstudie af fænomenologiske interviewundersøgelser inden for sygeplejen fremhæver Norlyk og Harder, at der synes at være inkonsistens i måden, man anvender denne specifikke metode på. Det er netop inden for sygeplejen, at den fænomenologiske analyse for alvor er slået igennem.

I de artikler, som Norlyk og Harder gennemgår, bliver det tydeligt, at der i mange af artiklerne ikke altid ledes efter at artikulere fænomenets essens eller struktur, men efter oplevelser, erfaringer og subjektive indstillinger, der kommer til at stå alene. Det kan handle om, at der ikke findes en alment accepteret model for analyser, og der kan være kommunikationsudfordringer i forhold til rent faktisk at beskrive det, man har gjort i analysen. Dertil kan der være en form for historisk glemsel, hvor man ikke går tilbage til de oprindelige kilder, der beskrev den fænomenologiske analyse, men der kan også være udfordringer med, hvad der overhovedet forstås ved fænomenologisk analyse.

De fleste forfattere i de artikler, som Norlyk og Harder gennemgår, opfatter fænomenologien som værende en metode, der handler om at beskrive oplevelser på en dybdegående måde. Sagen er dog, at indhentningen af beskrivelser af oplevelser eller meningen med det oplevede kun er første del af den fænomenologiske analyse. Den efterfølgende proces handler om at søge mod meningsenheder og dernæst en essens af fænomenet, som udtrykker en mere generel struktur end den individuelle eller subjektive oplevelse af noget. Den subjektive oplevelse kan være sand for den enkelte, men analysen må bygge på at søge mod en mere generel essens, der kan gælde for flere.

Der kan således, som påpeget af Norlyk og Harder, være tale om manglende klarhed omkring begrebet oplevelse, ligesom det at sætte en parentes anvendes både som betegnelse for det at møde noget med åbenhed og med åbent sind, som det at tilsidesætte forforståelse, fordomme og bias og at forsøge at se tingene, som var det første gang. Begrebet essens bliver også brugt meget forskelligt. Fx som henvisning til det universelle i en oplevelse, som en art analytisk opsummering af oplevelsen, som den dybere mening af noget eller den underliggende mening af fænomenet. Norlyk og Harder understreger også ganske interessant, at begrebet fænomen ikke altid anvendes af forskerne, så det formodede mest centrale begreb i en fænomenologisk analyse nævnes altså ikke nødvendigvis.

Det interessante er, at der er mange direkte beskrivelser af oplevelser og opsummeringer af disse, men der er sjældent tale om strukturelle beskrivelser af de situationer, som oplevelserne handler om. Det er interessant, hvordan den enkelte person/patient kan opleve at blive syg med fx cancer, men en fænomenologisk analyse vil tilstræbe at indkredse, hvad det generelt vil sige, hvilke faser eller hvilke typiske oplevelser, hvilke kriser, hvilke dimensioner af oplevelser, som der er forbundet hertil, samt ikke mindst om det er forskelligt fra én sygdomskonstellation til en anden, og hvordan det at leve med cancer udfolder sig i familiære sammenhænge, i familier, i nære relationer og i forhold til arbejdsliv.

Kilde: Nordlyk, A., & Hardner, I. (2010). What makes a phenomenological study phenomenological. *Qualitative Health Research*, 20(3), 420-431.